

YAŞ GELİŞİMİ VE BASAMAKLARI

Doç.Dr. Sürhat Münirođlu
8. hafta

•PSİKO SOSYAL GELİŞİM

- sosyal ilişkilerin geliştiği, ilişkilerde çatışmaların azaldığı
- Başkaları için endişelenme ve başkaları ile ilgili merakın artması
- Bu dönem gencin, diğer insanların yaşama dair görüşlerini ve onların kişilerarası ilişkilerindeki problemlerini ele alış biçimlerini fark etmeye ve değerlendirmeye başladığı, yaşamdaki yolunu çizdiği, kendi sınırlarını diğer insanlarla karşılaştırarak deneme yanılma yoluyla genişletme olanağını bulduğu bir dönemdir. toplumda yerini aldığı dönemdir (Gençtan, 1995)

- Karşılaşılan sorunlarla başa çıkmada daha gerçekçi ve amaca yönelik çözümler üretebilir.
 - Başarıda düzelme,
 - Yaşam değerleri ile ilgili sorgulamalar artmış, toplumsal sorunlara bakış açısında gelişmeler olmuş, toplumsal konulara ilgi artmıştır.

- kişiliğin gelişimi, Kimlik duygusu oluşur - "Gelecekte nasıl biri olmalıyım?" konusu üzerinde düşünür.
- Kendi ilgi ve yeteneklerini tanımakta, kendi yolunu seçmek konusunda daha kararlı ve cesur davranabilmektedir.
- Duygusal istikrarın sağlanmaya başlanması, özerklik ve bağımsızlığını kazanma, özgüven duygusu, kendi kararlarını verme, kara vermede zorluklar azalır, seçim yapma konusunda çelişkileri azalır.

- Meslek seçimi, çalışma sorumluluğunun alınması,
- Ciddi romantik ilişkiler kurma,
- kendine iş ve eş seçebilme gibi becerileri kazanmış İş ve meslek seçimi ile ilgili kararlar, kaygıyı arttıran bir durum olarak gündemde olsa da, genç bununla başa çıkabilecek olgunluğa erişmiştir.

- Aileyle ilişkilerin düzene girdiği ve yetişkin olarak bir ilişkiye girme bu aşamada önem kazanmıştır.
- otorite ile çatışmanın azaldığı.
- Akran ilişkilerindeki önemin devam etmesi, -Arkadaşları onaylamasa da birçok konuda kendi düşünce ve duyguları doğrultusunda hareket eder, yakın ilişkiler kurabilme,

- -Mutlu olmak için başkalarına ihtiyacı olmadığını düşünür.
- -Toplumdaki geleneksel kadın erkek rollerini eleştirir.
- -Annesinin ve babasının politik konulardaki düşüncelerini sorgular (eleştirir, tartar).
- -"Varoluşun" ya da "hayatın" anlamı üzerine düşünür.
- -Çeşitli konulardaki değer yargılarını gözden geçirir ve sorgular.
- -Politik konulardaki düşüncelerini yeniden gözden geçirir, sorgular.

- Bütün bu sorgulamalar (yaşam değerleri, gelecekte beklenenler, toplumsal değerler) bireyin kendi kişiliğini sentez edişi ve birey olarak kendi tavır ve tutumlarını belirlemek için gayretlerdir. Kiři ben imajını kafasında netleştirdikçe, ergenliğin de sancıları azalarak sona erer. Bu artık gençlik döneminin başlamasının işaretidir. Geç ergenlik, kişinin görev ve sorumluluklar üstlendiği, bireyin yetişkin rolünü kazanmasıyla başarıya ulaşır.

• Erken Olgunlaşan Erkekler

- Araştırmalar erken olgunlaşan erkeklerin daha avantajlı olduğunu göstermektedir.
- Çevresi ve akran grubu tarafından daha kolay benimsenir.
- Akranları ile birlikte yer aldıkları etkinliklerde fizik görünümünün avantajını yaşarlar.
- Çoğu zaman yetişkin muamelesi görürler ve onlara daha fazla sorumluluk yüklenmektedir.
- Yetişkinlerle ve kızlarla daha olgun düzeyde ilişkiye girerler
- Yaşıtları arasında liderdirler.
- Özgüvenleri daha yüksektir

• Erken Olgunlaşan Kızlar

- Ergenin erken olgunlaşması onun psiko-sosyal dünyasını olumsuz etkileyebilir.
- Yüksek düzeyde toplumsal / duygusal gerginlik yaşayabilirler.
- Beden imgelerine karşı önemli ölçüde yoğun bir tatminsizlik yaşadıkları saptanmıştır.
- Kendilerinden yaşça büyüklerle ilişki kurmaya çalışırlar.
- Ortaya çıkan kadınca tavır ve görünüm beraberinde bazı yasaklamaları, kısıtlamaları da getirebilir.
 - Kendisinden genç kız sorumlulukları beklenir, çocukluk çağlarını kısa yaşamak zorunda kalırlar.
 - Bu durumda kızlar uyum güçlüğü çekerler.

• Geç Olgunlaşan Kız ve Erkekler

- Yetiřkinler ve okul arkadaşları onlara ocuk gözü ile bakarlar ve öyle davranırlar.
- Bu ocuklar kendilerini daha güvensiz hissedebilirler.
- elimsiz ve olgun olmayan bir görünüře sahiptirler.
- Kendilerine farklı zayıf, himayeye muhtamış gibi davranılır.
- Dikkat çekmeye yönelik davranıřlarda bulunabilirler.
- Bu ocuklarda erkekler için sakal ve bıyıkların çıkmaması, sesin kalınlaşmaması, kızlar için henüz adet görmemiş olmak bir üzüntü kaynağı olabilir.
- Akran grubuna girmek o grup tarafından benimsenmek zordur.
- Olumsuz benlik kavramı geliřtirebilirler.

KAYNAKÇA

- Palabıyıkoglu, R., Samurçay, N., Bogenç. A., Sağlıklı Ergenlerde Rorschach Bulguları
- Adams, G. (2000). Adolescent development the essential readings. Blackwell Publisher Ltd. UK: Oxford
- Dinçel. E., Ergenlik Dönem Gelişimsel Ödevler ve Psikolojik Problemler, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Anabilim Dalı, 2006
- www.feyzabayraktar.com
- www.fenokulu.net.